

Abir Al-kalemji: Komik er kunst og skal ikke kvæles af moral

Teksten er fra Berlingske den 19. november 2016.

Abir Al-kalemji (f. 1974), læge, ph.d. og folketingskandidat (R).

Humor er et grundelement i den danske selvforståelse. Selvironi, satire og sarkasme markerer på indirekte facon holdninger og afvæbner enhver humorforladt, der ikke kan tillade sig at blive fornærmet over det »usagte«. Det er tiltænkt at afspejle et afslappet forhold til alvorlige emner og autoriteter. Men tvetydigheden er også et udtryk for tilbageholdenhed og frygt for at såre. Resultatet er ofte en anstrengt, modereret og gennemtænkt humor, der forsåner samfundets minoriteter: handicappede, udlændinge, psykisk syge mm.

Det er synd. Naturligvis skal der være plads til debat af genren, for satire kan indeholde politiske budskaber, der sætter relevante samfundsforhold i perspektiv. Men kritikken virker ofte beslaglæggende på retten til at sige, hvad man vil, uden at risikere stærke mærkater som racist, sexist, uempatisk eller homofob. Tænk bare på, da Casper Christensen¹ sang ud til publikum om sit sexliv med Jarlens, Jarl Friis-Mikkelsens², datter, og hvordan han efterfølgende blev lagt for had og kaldt syg i hovedet – selv om hverken Isabel eller svigerfaren var indigneret. Der er bare altid en fornærmet feminist, religiøs idealist, gammel offentligt ansat eller anden selvudnævnt repræsentant for en gruppe, der føler sig krænket på sine hjælpeløse disciples vegne.

Komik er kunst, der ikke skal kvæles af moralske referencer eller normative restriktioner. For lige netop der, hvor den er forbudt, er den mest tiltrængt og forløsende. På nogle kræftafdelinger er der ofte en grovkornet humor og løssluppen omgangstone. Munterhed bringer livskvalitet, kan øge chancen for overlevelse hos kronisk syge, og nu forskes der direkte i hospitalsklovnes betydning for patientbehandling.

Carlos Mencia er en honduransk-amerikansk komiker og skuespiller, som har valgt at give enhver form for censur fuck-fingeren. Alle er ligestillede for ham; ingen slipper for en grov eller sjov bemærkning, heller ikke afroamerikanere, latinoer, asiater, muslimer, arabere – eller hans mor. Det er komplet umuligt at blive stødt over hans stand-up, selv om han affyrer generaliserende – men meget ram-mende karikeringer – af forskellige kulturer og nationaliteter. Han bryder tabuer, og hans punchlines efterlader smilemusklerne kontraherede³ og hjernen efterrationaliserende.

Da han fik at vide, at han skulle passe på de udviklingshæmmedes følelser, crackedede han bare flere jokes af. Han endte senere med at underholde en stor forsamling af handicappede. Kunsten var, at han ikke behandlede dem som usynlige eller skrøbelige, men som ligeværdige, der kan tåle en joke.

¹ Casper Christensen: dansk komiker (f. 1968).

² Jarl Friis-Mikkelsen: dansk tv-vært og filmskuespiller (f. 1951).

³ kontraherede: når muskler trækker sig sammen.

Der er behov for satirisk emancipation⁴ og frigørelse for kränkelsesargumenter som humorregulerende. Det handler ikke om at udpege enkelte personer eller en bestemt gruppe som genstand for udstilling – men som en ligeværdig del af latterliggørelsen.

Billedtekst: Jarl Friis-Mikkelsen, Isabel Friis-Mikkelsen og Casper Christensen. Billedet blev ikke bragt sammen med artiklen. Foto: All Over.

⁴ *emancipation*: frigørelse.